

بۇلۇن توپراق بىر گون بىرىگر يا- دا ۱۸۸۱- نجى يىلىنىڭ ۹- نجى دسامبر تراگه دياسى

شو يىل توركمن توپراغى نىنگ اورسيت پادشاسى- برىتان دىكمه سى ايرانىنگ قىزىلباش شايى قاجار اروغى نىنگ آراسىندا بۇلۇنمگىنه دوغرى ۱۲۶ يىل دوليار. "باسىلىپ آلنان توپراغى اوزارا پايلاشماق باراداقى آحال" شرط ناماسى^۱ باغلاشيلان ماحالىندا اونگا هيچ بىر توركمن غاتتاشدويرلمادى، اصلا توركمىنىڭ پىكرىنى سوران بولمادى. بو گون بولسا نه اورسيت ايمپراطورلىغى بار نه- ده ايرانده قاجار پادشالىغى. شونگا گۇرا بو ظاليم شرط نامه اوز- اوزىندن ياتىرلىيار، هيچ حىلى يرلى و حالقارا قانونى حقوقه ايه دال، اونونگ دوام اتدويرلمگى بى قانون. حالقىمىزنىڭ بى قانون بىر شرط نامه اساسىندا چكىپ گلىان مادي زيانلارنى بولسا اونى دوام اتدويرىپ گلىان دولتلىر تۇلمى بولار.

توركمن توپراغى نادىپ بۇلۇندى

اورسيت بىلن برىتان باسىبالجىلارى نىنگ باسلىشىگى ۱۸- نجى عاصرىنگ آياقلارىندا آسيادا حاصام گويچلندى. انگلىسلر هيندىستانى آلىپ، خيوه و بخارا گۇزدىكىپ اوغرانلارنىندا، زود- فابرىكلرىنه توركىستانىنگ آرزان چىگ مالى شول ساندان پاغتا ماتأچلىك چكىان روس كاپىتالىستلىرى- ده تزارىنگ قشونىنى اورتا آزيا سودرىارلر. شئيله لىك بىلن ۱۸۷۳- نجى يىلدا خيوه توركمنلىرى ۱۸۸۱- نجى يولدا بولسا گۇك دپه ده ياشايان توركمنلر اول مۇچبرده غير غىنچىلىغا برىليار. گۇك دپه غالاسى سىناندان ادىل ۱۱ آى سونگرا توركمن حالقى نىنگ حاربى، سياسى، اقتصادى و استراته گىك گويجونى آزالتماق ماقصادى بىلن اولارىنگ ياشايان توپراغى ايكأ بۇلۇنيار. آراچاك كسگىتلنندن سونگرا هر ايكى دولت (اورسيت و ايران) اوز پايلارىنا دوشن توركمنلىرى از مكدە، تالاماقدا انگىرباش ظاليم سياساتى آلىپ باردىلار. ۲۰- نجى عاصرىنگ باشىندا حاضىركى توركمنىستان توپراغى «زكاسپى اوبلىستى» آدى بىلن باشدا قفقاز سونگرا بولسا داشكتندأكى روسلار

^۱ بو شرط نامانىنگ ماده لارىنى ماقالانىنگ سونگوندا كتىردىك

طراپیندان بلله ن حاری گوبورناتورلارینگ (فرمانداران نظامی) غاراماغینا بریلدی. بو یاغدا
تورکمنیستان ساویت سایوزی رسپوبلیکاسی قورولیانچا دوام اتدی.

ایرانینگ پاینا دوشن توپراقدا تورکمنلر مرکزی حکومت بیلن دیش- دیرناق بولوپ گوره شیپ
گلدیلر. بو گوره ش ۱۹۱۶- نجی یئلدا- بیرنجی دونیا سؤوشی دؤورینده- حاصام مؤچ آلدی. تورکمنلر
اؤزباشداق جمهوریت قورماق اوغرویندا تهران بیلن آلدیم- بردیملی سؤوشه گیریشیارلر. اولارینگ بو
غوزغالانگینی باسیپ یاتیرماق اوچین تهران، روسلردان کمک سورایار. نتیجه ده ۱۹۱۶- نجی یئلدا
تورکیستانینگ حاری گوبورناتوری سیردریا ثبتی نینگ حاری کاماندیری مادریتوفی گورگن جولگه
سینه یوللایار و اول تورکمنلری واغشیلارچا جزالاندیریار.

۱۹۲۴- نجی یئلدا تورکمنیستان جمهوریتی نینگ برقرار ادیلگی، تورکمنصأحراداقی غوزغالانگا
روحي تایدان قولداو بریار. شول دؤورده عثمان آخونینگ باشتوتانلیغینداقی بو حرکتلر شول یئلینگ
۲۰- نجی مایندا جمهوریت دوزگونی نینگ جار ادیلگینه سبأپ بولیار. یؤنه بلشویکلرینگ سرداری
لنین ینگ ۱۹۲۱- نجی یئلدا ایران بیلن باغلاشان «دوستلیق» شرط ناماسی نتیجه سینده
تورکمنصأحراالی تورکمنلر، آراچاگینگ اول طراپیندا یاشایان دوغانلاری نینگ کمگیندن ماحروم
بولیارلار. «دوستلیق» شرط ناماسیندا لنین ینگ بلشویک دولتی ادیل تزارلارینگ دؤورینده کسگیتله ن
آراچاگی شول بولشونا اقرار ادیار.

تورکمنلرینگ آرقاسیز غالانديغینا گؤز یتیرن تهران، بو گزک اوچ سانی اولی توپرادان عبارات و
آغیر یاراغلارا بسله ن قشونلارینی تورکمنلرینگ اوستونه ایبریار. سرهنگ جان محمد حانینگ
باشتوتانلیغینداقی خراسان قشون بیرلیکلری گوکلنگ اوستونه، گیلان قشونی نینگ سرهنگی فضل الله
خانینگ آتریادلاری بولسا بندرگزینگ اوستی بیلن کومیش دپا طاراپ ایلرله یار. شیئله لیک بیلن
۱۹۲۵- نجی یئلینگ اوکتبریندا بو اوچ توپار تورکمنصأحراسینی غانا چایقاندان سونگرا کومت
غاویزا گلیپ یئنگیشلرینی! طویلیارلار.

شوندان باری تورکمنلرینگ غارشیسینا باریپ یاتان شوونیستیک سیاست آلنیپ باریلدی و بو سیاست
حأضیر بو گونه چلی بیرسیخیلی دوام اتدیریلیپ گلینیار.

پارچالانان توپراق بیر یگرمی؟

«OĀ ã äxĀ Ū Ū Ū»

اروپالی كولونىيالىست دولتلىر - برىتانىيا، فرانسىيا، اسپانىيا، آلمان - آفرىقادا و آسيادا باسپىپ آلان توپراقلارىندا ئۆزلىرىنە غارشى غوزغالانگ توروزىلماز يالى، بو خالقلارىنىڭ توپراقلارىنى پارچە - پارچە اتدىلر. شول سىياست اساسىندا مثال اوچىن آفرىقانىنىڭ كارتاسىنا سراتسنگ بىر اتنىكدان بولان خالقىنىڭ ايكى يا - اوچ دولتىنىڭ آراسىندا بۆلۈندىگىنە شايات بولىرىس. بو ياغداى آسيادا شئىلە. ويتنام و كرە دولتلىرى ايكأ بۆلۈندى. يۇنە آزاد ادېش حرىكتلىرىنىڭ نتيجه سىندە بۆلۈنن توپراقلاردان كآبىرلىرى بىرلىشىدى. ايكأ بۆلۈنن يىمن و ويتنام و برلىن بىرىگدى، حأضىر ايكى كرە نىنىڭ بىرلىشمىگى اوغروندا آزده - كآندە حرىكتلرە شايات بولوپ گلىأرىس.

ساويت سايوزى - شوروى دولتى دارغاندان سونگرا بو حرىكت حاصام گويچلندى. اونونگ دوزومىندە دوران ۱۵ رسپوبلىكا ئۆزباشداق دولتلرە ئورلىدى. يوگسلاويانىنىڭ حاطارىندا زور بىلن ساقلانىپ گلىأن يورتلاردان ۵-۴ سانى دولت عملە گلدى. اينها بو گونلر بولسا كوسوالى لار ئۆزباشداق دولت بولماق اوغروىندا گۆرە شىپ گلىأرلر.

شوروى نىنىڭ دوزومىندە دوران آذربىجانلى لار المىداما آراز چاپى نىنىڭ گونورتاسىندا - ايرانىنىڭ چأگىندە ياشايان ايلدشلىرىنى «جنوبى آذربىجان» دىيىپ آتلاندىرىپ گلدىلر و گلىأرلر. ايكى توپراغىنىڭ بىرلىشمىگى اوغروندا سىياسى طالاپلار ماحال - ماحال موچ آليار.

اما توركىستانىنىڭ يولباشچىلارى نە ساويت دؤورىندە نە - دە غاراشسىزلىق يىللارىندا اترك درياسى نىنىڭ ايلرى طاراپىندا ياشاپ گلىأن دوغانلارينا حوسسارلىق ادىپ بىلمە دىلر. البته مونونگ ئۆزىنە ماخصوص آبيكتىف و سوبىكتىف سبأپلىرى بار.

ايكى آيرى دولت دە ياشايار لار دىيمە سىنگ، آراچأگىنىڭ ايكى يانىندا ياشايان توركىملىرىنىڭ آراسىندا هىچ حىلى تاپاوت يوق. شونگا گؤرأ شرط دؤرأن ياغدايىندا اولارىنىڭ أهلىسى بىر دولتىنىڭ، بىر بايداغىنىڭ آستىندا ياشاپ بىلمىگىندە هىچ حىلى بؤوت يوق.

بو موقادس آرزوى حاصىل اتمك اوچىن، ماغتىمغولى شاهىرىمىزىنىڭ سؤزى بىلن آيدىلاندا «برقرار دولت قورماق» اوچىن بىرىنجى نوباتدا مونگا تويس يوركدن اينانماغىمىز اساسى شرط. ايكىنجىدن پارس شوونىستلىرىنىڭ و اولارىنىڭ آلد اوچلارى نىنىڭ بوش شىغارلارينا دأل - دە مىلى دولت قورماق اوغروندا گۆرە شن مردانا يىگىتلىرىمىزىنىڭ سىياساتىندىن اوغور آلماغىمىز واجىپ مسئله. توركىمىستان جىمهورىتى نىنىڭ دويبونى توتان مىلى سردار لارىمىزدان غايغىسىز آتابايف بارىپ ۱۹۲۴ - نجى يىلدا اترك - گورگن توركىملىرى نىنىڭ گؤرشلىرىنە ياردام برمك و بىتە ووى بىر دولت قورماق اوغروىندا حكومت ماصلاحتايندا شئىلە دىيىدلىر:

« يموتلارنىڭ گورگندأكى قوزغالاگى - آتابايف توركىم ياراغلى گويچلىرىنىڭ الى بىلن اولارا ياردام

برمك و اولارى بىزە بىرىكدىرمك مسئله سىنى قويدى.

آتابایف: " نامه اوچین بیز اوز مهربان دوغانلاریمیزینگ قوراغینا چیقمالی دال، بیز اولارا حوکلان
کۆمک ادملی." ۲

شو گونلر تورکمنلرینگ سیاسی توپارلاری نینگ آراسیندا ایرانینگ چاگینده یاشایان تورکمنلرینگ
توپراغینیا ملی آت بریلیمک و اونونگ اوزباشینا بایداغی بولملی باراسیندا جدلر، دیسکوسیا لار آرا
آتیلار. بو اوران دروایس مسئله هم ضرور.

ایرانینگ چاگینده یاشایان تورکمنلرینگ توپراغینا تا قاجارلارینگ دولتی آغداریلیانچا- ۱۹۲۱- نجی
یئلا چنلی «یموتستان» دیلیپیدیر. بو آت، حکومت ینگ رسمی کاغذلاریندا- دا، مهرلرینده- ده
کتیریلیپیدیر.

اثرشاشانینگ شوونیسیتیک سیاساتی اساسیندا بو توپراغا «تورکمنصحرا و دشت گرگان» دیلیدی.
ایراندا بلوچستان، کردستان، لرستان یالی ولایتلارینگ باردیغینی ناظارا آلانگدا، تورکمنلره
«تورکمنیستان» آدی بیلن اوزلرینه دگیشلی استان لاری نینگ بولماغینا روغصات بریلیمان گلیار.
حاضیر بو توپراغا «گونی تورکمنیستان» یا- دا «ایلری/ ایلرکی تورکمنیستان» آدی بریلیمی دیین
طالاپلار آرا آتیلار.

هر زاتدان اوزال توپراغیمیزا نامه آت بریلیمیدگی باراسیندا، ناحیلی بایداغی بولمالیدیغی بارادا
ملی پارلامنتیمیزده قرار قبول ادیلیمیدگیینه اینیارین. قورولجاق تورکمن دولتی نینگ
استاتوسی/ حقوق دورومی، اونونگ ایرانینگ دوزومینده قالبی قالمالیغی حاقیندا یا- دا اوزباشداق
بیر دولت بولمالیدیغی بارادا یننه- ده ملی مجلسیمیز قرار قبول ادیب بیلر. یؤنه منینگ بیکریمچه:
ایکی بؤلون تورکمن توپراغی آخرسونگی بیرلشملی بولار؛
بو دولت ینگ یکه تاک آدی بولار اول- دا تورکمنیستان بولار.

یؤنه شونگا چنلی بیز ایرانینگ چاگینده یاشایان توپراغیمیزا «گونی تورکمنیستان» دییب بیلریس. سبایی
«گونی» سوزی بیزینگ سوز دوزومیمیزده بار، «گونی لری باردیر یاشیل یئلاقلی» (ماغتیغولی)
بایداق بارادا حؤدورلنن تکلیپلر حاقیندا آیتساق. اگر سیز «جنوبی آذربایجان» سیاسی آکتیویستلری
نینگ دمونستراتسیالارادا غالغادیان بایداغینا سین اتسنگیز اونونگ آذربایجان دولتی نینگ بایداغینا
منگزشدیگینی گؤره سینگیر. بیزینگ سیاسی قوراملاریمیز- دا شول پاهیمدن اوغور آلمالی. البته بیر آز
ویتگشیکلیک بولوپ بیلر. من شو آشاداقی گۆرنیشی تکلیپ ادیارین (البته رنگی باراسیندا گوررینگ
اتسه بولار)

تورکمنیستانینگ کامونیسیتیک پارتیاسی نینگ آرخیویندن 2

گونى توركمينيستانىنگ بايداغى اوچين بير تكليپ

ملى دولت بولماق دوشونجه سى نىنگ يئنه بير اساسى شرطى يازىجى- شاهير لاريميزىنگ، اينتله گنتسيا و كيللر يميزىنگ يوره گينده و انگ- دوشونجه سينده مى ايدە يانينگ غايناپ- جوشماغيدير. اول بولسا توركمين ديلينده يازماق، يازوو اليپ سينده توركمينيستان دولتينده يورگونلى بولان لاتين اليپ- بىي سيندن پئيدالانماق- البته ايرانينگ مطبوغاتيندا اثرلر عاراپ- پارس حاطيندا يازيلمالى بوليار، يۇنه اونگا غارامازدان مجبور بولونماديق ياغدايدا اينگ بارسيندن اۇيدە بو حاطى بالالار يميزا- دا اورتىملى. توركمين ديلينى اونگات گورلار يالى توركمين ديلينده گپله شيك بريان راديو- تلويزيون گپله شيكلرينى دينگلملى، توماشا اتملى، توركمينيستاندا چاپ بوليان غازيت- ژورنال لارى اوقامالى. اگر اسلامى رژيم چاغالار يميزا توركمينچە آت داقماغا روغصات برمه يان بولسا بارسيندن اۇيدە اولارا توركمينچە آت داقىپ، اونى يورگونلى اتملى.

اينها شئيله اديلن ياغدايندا بيزينگ ملت بولماق اوغروينداقى انگ- دوشونجاميز اوسر و سونگوندا بيهته وى بير دولت بولماق آرزوينا غاويشاريس.

شول گونينگ هرنيچه تيز گللك اوميدى بيلن

پراگ- چك جمهوريتى ۲۰۰۷- نجى يئلينگ دسامبر آيى

تورکمن توپراغی نینگ پارچالانیشی
باراسیندافی شرط نامه

"باسیلیپ آلمان تورکمن توپراغینگ بؤلونمگی حاقیندا

ایران- روس شرط ناماسی" نینگ ماده لاری و قوشماچالاری

۱۸۸۱- نجی ینلینگ ۹- نجی دسامبرینده ۱۲۹۹/ - نجی ۵. ق ینلینگ باش آیی نینگ ۲۹- ینده ایران طاراپیندان
داشاری ایشلر وزیر میرزا سعید خان مؤتمن الملك، روسلار طاراپیندان بولسا یوریته بلله نن ایلچی ایوان زینوویف،
باسیپ آلان تورکمن توپراغینی ایکاً بؤلوپ، اونگا آراچاک بللمک حاقیندافی شرط نامه قول چکیارلر. شنیله- ده بو شرط
نامانینگ ماده لاری نینگ دولی یرینه یتیریلیمک اوغروندا ۱۸۹۴- نجی ینلینگ ۹- نجی نوامبرینده آشغابادا گلن ایران
وکیلی محمدصادق خان امیر تومان، روس وکیللری بیلن دوشوشیپ، گرکلی ایلااشیغا قول قویبار. شول ایلاشیق
اساسیندا باسیبالجی دؤولتله تورکمن توپراغینی اوز آرالاریندا پایلاشدیلار. بو ایلااشیق باراسیندا ایرانلی محمدعلی
مخبر " مرزهای ایران" ادلی کتابیندا(تهران ۱۳۴۴) شنیله ماغلومات بریار:

۱- نجی ماده:

خزر دنگزی نینگ گوندوغاریندا ایران- روس آراچاگی نینگ بلله نیلیشی؛

اسنغولی دان چاته چنلی اترک دریاسی، آراچاک بللیگی بولار، چاتدان دمیرقازیق- گوندوغارا طاراپ آراچاک اوغری
سونگی داغی هم سگرم داغی بولوپ، دمیرقازیقدا چوگکان قالاسیندان چندیر آرقارینا باریپ یتر. بو یردن دمیرقازیقدا
چندیر بیلن سومبار آقارلاری نینگ آراسیندافی داغلارا گونوکدیریلیپ، گوندوغارا طاراپ، شول داغلاری ایزارلاپ،
سومبارا طاراپ گیدیپ، سومبار بیلن آجی آقیان آقاری نینگ بیرگیان یرینه باریپ یتر. بو یردن گوندوغارا داینا

متجیدی نینگ خرابه لارینا چنلی آراچاڭ، سومبار آقاری بولار. اوندان كۆپت داغا چنلی ایلری طاراپ اوزانان بیر یول آراچاڭ بللیگیدیر.

بو یردن، آراچاڭ بللیگی كۆپت داغینگ یانی بیلن سیریغیپ، گونورتا- گوندوغارا طاراپ اوزار. گرماب دره سینه یتماڭا گونورتا طاراپا آیلانیپ، سومبار بیلن گرماب آراسینداقی داغلارینگ اورکۆچلریندن گچیپ، گونورتا- گوندوغارا طاراپ اوزانیپ، میسنه و چوب بست داغلارینگ اوستوندن آشیپ، رباطینگ ۱/۰۶ کیلومتر دمیرقازیغیندا گرمابدان رباطه باریان یولا بیرگیار.

بو یردن آراچاڭ بللیگی داغلارینگ اورکۆچیندن آشیپ، دالانچه داغینگ اورکۆچیندن هم آشیپ، خیرآباد قالاسی نینگ دمیرقازیغیندا گچیپ، دمیرقازیق- گوندوغاردا كۆك قایتال قولاینا یتپ، اوندان پوریزه آقارلاری نینگ گۆزباشینا گونوکدیریلیپ، اول یری پوریزه اوباسی نینگ دمیرقازیغیندا كسیار. بو یردن دمیرقازیق- گوندوغاردا آراچاڭ بللیگی گونورتالیقدا یرلشن آشغابات- پوریزه آرالیغیندا یرلشن داغلارینگ اورکۆچینه اوغروقدیریلیار. آراچاڭ بللیگی بو یردن آشیپ، گوندوغارا طاراپ اوزانیپ، آسلا ما داغی نینگ اینگ دمیرقازیق بلندیگیندن گچیپ، گونورتا- گوندوغارلیقدا اوندان آشیپ، كلته چنار اوباسی نینگ دمیرقازیغیندا آیلانیپ، زیرکوه بیلن قیزیل داغینگ چاتیلیشیان یرینه باریپ یتیار.

بو یردن آراچاڭ بللیگی گونورتا- گوندوغارلیقدا زیرکوه داغینگ اورکۆچیندن گچیریلیپ، بابادورماز آقاری نینگ گچیان دره سینه باریپ یتیار. اوندان سونگ دمیرقازیغا طاراپ اوزانیپ، بابادورماز قالاسی گوندوغاریندا قالماق شرطی بیلن گاؤرس- لطف آباد آراسینداقی یولا باریپ یتیار.

۲- نجی ماده:

هر ایکی دؤولتینگ یوریته وکیللری بلله نیلن آراچاڭه بللیك نشانالارینی اوتورتماق اوچین، سرحده باریپ، آغزالیپ گچیلیشی یالی بللیگینی اوتورتمالی. اونونگ هم- ده سرحد کمیسرلرینگ دوشوشمالی وقتی مألیم ادیلمی.

۳- نجی ماده:

ایران دؤولتی، گرماب و قولقولاپ اوبالاری نینگ تورکمنیستان جلگه سینى سوواریان آقارینگ دمیرقازیغیندا یرلشیاندیگی اوچین بیر بیلینگ ایچینده اولاری بوشادیپ، اوز رایاتلارینی آلیپ گیدملى. روس دؤولتی بوشادیلان اوبالارا تورکمنلرینگ گۆچوپ گلگینی قاداغان ادر، اول یرلرده حاری قالا سالینماز.

۴- نجی ماده:

تورکمنیستانى سوواریان پوریزه و بنیله کی آقارلارینگ گۆزباشی نینگ ایران چاگینده بولانلیغی اوچین، ایران بو آقارلارینگ کناریندا تازه اوبالارینگ بنا ادیلمگینی قاداغان ادیب، اکرانچیلیق میدانلارینی كۆپلنمان، اوزلرینه گرك بولاندان آرتیقماچ سوو آلماقدیغینی بویون آلیار.

۵- نجی ماده:

تورکمنیستان بیلن خراسان آراسیندا سوودا مسنله سی نینگ اوسمگی اوچین هر ایکی دؤولت قاتناو یوللاری آبادانلاشدیرماق اوغروندا ایلالاشیارلار.

۶- نجى ماده:

ايران دۆولتى آستراباد و خراسان تۆوه رگيندنن هر حيل ياراغينگ يورت داشينا چيقاريلماغينگ اۈنگونى آلا، شئيله- ده ايران چاگينه دوشن توركمنلره اوق- ياراغ يتمكى نينگ اۈنگونى آلا. ايران دۆولتى نينگ بلان سرحد قاراوللارى بو حاقدا روس طاراپيندان گيزلين ياراغ سۈوداسيني ادمكى بوليان اداملارينگ اۈنگونى آلاماق اوغروندا اديان آلاالارى بيلن اورتاق ايش آليپ بارارلار.

۷- نجى ماده:

بو شرط نامانينگ دولى يرينه يتيريلمگى و آراچاگينگ قولايندا ياشايان توركمنلرينگ حركتلرينى كنترول ادمك اوچين، اورسيت دۆولتى، ايران سرحدينه قراول بللماگه حاقليدير. بلله نن آدلار باسيليب آنان توپراقلاردا آسوداليغى قوراماغا هر ايكى دۆولت طاراپيندان دولى اختيارليديلار.

۸- نجى ماده:

آنان بوتين قرارلار و ايللاشيغينگ شرطلى اوز گويجونده ساقلانيار.

۹- نجى ماده:

بو شرط نامه ايكى نوسغادا يازيليب، ايكى دۆولتينگ وزيرلىرى نينگ قولى و مهرى باسيليب، اورسيت و ايران پادشالارى طاراپيندان تاصصيقلانار. تاصصيقلانان شرط نامه ۴ آينگ- حتى اوندانام تيزراك وقتينگ- ايچينده تهراندا هر ايكى دۆولتينگ وزيرلىرى نينگ آراسيندا چالشيرلار.

تهران. ۹- نجى دسامبر ۱۸۸۱- نجى ييل

۲۲ محرم ۱۲۹۹ ه.ق

زينوويف- ينگ قولى ميرزا سعيد حان- ينگ قولى

بو شرط نامانى كاميللشديرمك اوچين ۱۸۸۵- نجى يىلننگ آريلينده ايكى دۆولتينگ آراسيندا بير پروتكله قول قويليب، بابادورمازدان اسنغولا چنلى آراچاك بلليكلرينى اوتورتماق اوچين ايران طاراپيندان سليمان حان صاحب اختيار، اورسيت طاراپيندان بولسا پالكوونيك(سرهنگ) نيكولاى كورمين قارابايف بلله نيأر. شئيله- ده چكيشلرده قول چكىلن بير ايللاشيقدا اترك درياسى نينگ آشاقى آقيميندان تا اسنغولى آيلاغى نينگ آراسينا آراچاگه بلليك اوتورتماق اوچين ايراندان گلن پالكوونيك- اينجينير ميرزا على اشرف حان، روس كميسرلىرى بيلن دوشوشيار، شوندا آراچاگينگ جغرافيك كارتاسى(نقشه سى چيزيليار.

پؤوريزه بيلن حصار اوستونده بار بولان دوشونمه سيزليگى آرادان آيرماق اوچين ۱۸۹۳- نجى يىلننگ ۲۷- نجى مای آيندا تهراندا باش وزير ميرزا على اشرف حان اعتمادالسلطنه بيلن اورسيدينگ دولى اختيارلى ايلچيسى پوتزوف بير آرا گليپ، ۶ ماده دان عبارات بير شرط ناما قول چكيارلر. بو شرط نامانينگ ۱- نجى ماده سينده ايران پادشاسى اۈزى هم ميراث دوشرلىرى طاراپيندان پؤوريزانينگ توركمنستانا دگيشلى بولجاقدىغينا اقرار اديار. ۲- نجى ماده دا روس پادشاسى اۈزى هم ميراث دوشرلىرى طاراپيندان حصار، شيلگان و زنگانلى تۆوه رگينى ايرانا بريلىانديگينى

بىلدىرىار. ۶- نى مائە دە ھر اىكى دۇولت پۇوريزە ھر حاصار اوبالارنى ياشايجيلاردان بوشادىپ، اول يرلردە خاربى قالالار سالماجاقدىقلارنى و اول يرلرە توركمەن ياشايجيلارى نىنگ گۇچوپ گلەمە گىنى قاداغان ادجكلرىنى بىلدىرىارلر.